SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 6/2012-137

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľudmily Gajdošíkovej, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej a Rudolfa Tkáčika na ústnom pojednávaní 30. októbra 2013 vo veci disciplinárneho konania podľa čl. 136 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 74e ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a podľa § 120 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti JUDr. Štefanovi Harabinovi, predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zastúpeného advokátom JUDr. B. N., takto

r o z h o d o l :

Návrh (bývalej) ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky z 3. augusta 2011 s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 3. augusta 2011 doručený návrh ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľka“)

na začatie konania podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) s poukazom na § 74e ods. 1 prvú vetu a § 32 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na disciplinárne konanie proti JUDr. Štefanovi Harabinovi, predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „predseda najvyššieho súdu“), pretože *«nedôsledným a nedostatočným chránením záujmov Slovenskej republiky v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010, ktoré vyvrcholilo nepodaním odvolania proti rozsudku tohto súdu sp. zn. 25C/1/2010-148 vyhláseného dňa 29. novembra 2010 a doručeného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 19. januára 2011, ktorým Okresný súd Bratislava I uložil Slovenskej republike zastúpenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000.001,- eur a náhradu trov konania vo výške 45.726,- eur, porušil svoju povinnosť vykonávať funkciu predsedu súdu svedomito, riadne a včas plniť povinnosti orgánu riadenia a správy súdu podľa § 42 ods. 2 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), porušil § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, podľa ktorého je správca majetku štátu povinný využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo k jeho zmenšeniu, a porušil aj § 19 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), podľa ktorého je subjekt verejnej správy pri používaní verejných prostriedkov povinný zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia, keď v dôsledku absencie dôsledného obhajovania záujmov Slovenskej republiky v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010 a nepodaním odvolania proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25C/1/2010-148 zo dňa 29. novembra 2010 predsedom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prišlo k nadobudnutiu právoplatnosti a vykonateľnosti uvedeného rozsudku Okresného súdu Bratislava I a zároveň tým došlo aj k ohrozeniu dôveryhodnosti a chodu súdnictva,*

čím naplnil pojmové znaky závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. e) v spojení s § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, § 116 ods. 2

písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich ako aj závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 ods. 3 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich.».

Navrhovateľka ďalej uviedla: *«Na Okresnom súde Bratislava I sa pod sp. zn. 25C/1/2010 vedie konanie, v ktorom si jedenásti sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako navrhovatelia uplatnili proti Slovenskej republike zastúpenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom rozdielneho prístupu v odmeňovaní uskutočňovanom Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako ich osobným úradom na základe zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).*

V označenej veci dňa 29. novembra 2010 Okresný súd Bratislava I vyhlásil rozsudok, ktorým uložil odporcovi (Slovenskej republike zastúpenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky) povinnosť zaplatiť navrhovateľom v 1. až 8. rade a v 10. a 11. rade náhradu nemajetkovej ujmy každému v sume 100.000,- eur a odporcovi v 9. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1,- euro a nahradiť im trovy konania spolu vo výške 45.726,- eur, pričom vo zvyšku návrh navrhovateľov v 1. až 8. rade a v 10. a 11. rade zamietol. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je v rámci hospodárenia s verejnými financiami samostatnou jednotkou, je finančne oddelený od ministerstva spravodlivosti, keďže disponuje vlastným rozpočtom v rámci vlastnej rozpočtovej kapitoly (§ 9 zákona č. 523/2004 Z. z.), z ktorej zabezpečuje všetky materiálne potreby a hmotné nároky svojich zamestnancov, teda aj navrhovateľov a vzhľadom na to, že navrhovatelia odvodzujú diskriminačný postup od faktickej činnosti pri plnení povinností súvisiacich s ich finančným odmeňovaním, ktorú vykonával najvyšší súd ako orgán majúci na starosti nielen otázky personálne, ale aj otázky finančného a materiálneho zabezpečenia sudcov najvyššieho súdu, je práve tento orgán, a žiaden iný, orgánom oprávňujúcim zastupovať Slovenskú republiku v prejednávanej veci a konať v jej mene.

Uvedený rozsudok bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručený dňa 19. januára 2011.

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nepodal proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote opravný prostriedok...

Najvyšší súd Slovenskej republiky je ako organizácia zapísaný v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, z čoho je nepochybne zrejmé a jednoznačné, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je na rozpočtové účely subjektom verejnej správy a ako taký hospodári s verejnými prostriedkami. Register organizácií, kde sa v rámci sektora verejnej správy vykazuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, je vedený Štatistickým úradom Slovenskej republiky v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 2223/96 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve ako právne záväzným aktom Európskej únie. Zatriedenie organizácií do tohto registra Štatistickým úradom Slovenskej republiky má formalizovaný postup, kritériá upravené priamo citovaným nariadením a v praxi sa vykonáva na základe dôkladného posúdenia všetkých kritérií. Na základe zaradenia alebo nezaradenia do sektora verejnej správy nadobúdajú právnické osoby v členskom štáte na účely rozpočtovania, vykazovania a nakladania s verejnými prostriedkami status subjektu sektora verejnej správy alebo právnickej osoby mimo sektora verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako právnická osoba hospodári s verejnými prostriedkami a pri realizácii tejto činnosti ako aj pri zabezpečovaní bežnej prevádzky súdu má rovnaké postavenie ako ktorákoľvek iná právnická osoba, ktorá verejné prostriedky používa na zabezpečenie svojej činnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky je ako správca majetku štátu povinný využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo k jeho zmenšeniu. JUDr. Štefan Harabin ako osoba môže mať na „diskriminačnú“ úpravu platov sudcov vlastný právny názor, ale ako predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je povinný postupovať v súlade so zákonom, a teda v prípade, ak je súdnym rozhodnutím Slovenskej republike zastúpenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky uložená povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu presahujúcu milión eur, je zákonnou povinnosťou predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podať proti takémuto rozhodnutiu odvolanie.»

Navrhovateľka sa rozhodla *„využiť svoje zákonné oprávnenie vyplývajúce jej z ustanovenia § 120 ods. 2 písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich a podať návrh*

na začatie disciplinárneho konania proti predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefanovi Harabinovi, keď má za preukázané, že predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri výkone funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako orgánu riadenia a správy súdov, v rámci ktorej predseda súdu podľa § 35 ods. 1 zákona o súdoch zabezpečuje riadenie a správu súdu podľa zákona o súdoch a podľa osobitných zákonov, porušil povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu využívať všetky právne prostriedky na ochranu štátneho majetku a dbať, aby nedošlo k jeho zmenšeniu ako aj povinnosti podľa § 19 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy zachovávať pri používaní verejných prostriedkov hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia, a to tým, že ako predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky riadne a dôsledne nezastupoval záujmy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010 a ani nevyužil riadny opravný prostriedok proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25C/1/2010, ktorým tento súd zaviazal Slovenskú republiku zastúpenú Najvyšším súdom Slovenskej republiky nahradiť navrhovateľom nemajetkovú ujmu vo výške spolu 1.000.001,- eur a trovy konania vo výške 45.726,- eur.

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefan Harabin týmto porušil povinnosti pri výkone štátnej správy súdov uložené mu ustanovením § 42 ods. 2 písm. a) zákona o súdoch, podľa ktorého je predseda súdu povinný vykonávať svoju funkciu svedomito, riadne a včas plniť svoje povinnosti orgánu riadenia a správy súdov.

V zmysle § 35 ods. 1 zákona o súdoch, predseda súdu zabezpečuje riadenie a správu súdu podľa tohto zákona (napr. podľa ustanovenia § 74 ods. 1 písm. c) zákona o súdoch, predseda súdu vykonáva správu súdu tým, že zabezpečuje chod súdu po stránke ekonomickej, materiálnej a finančnej) a podľa osobitných zákonov. Osobitnými zákonmi, podľa ktorých predsedu súdu zabezpečuje riadenie a správu súdu, sú aj zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu a zákon č. 523/2004 Z. z o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu vyplýva pre predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky povinnosť využívať všetky právne prostriedky na ochranu štátneho majetku a dbať, aby nedošlo k jeho zmenšeniu. Z ustanovenia § 19 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej

správy vyplýva pre predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky povinnosť pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Podľa ustanovenia § 115 zákona o sudcoch a prísediacich, sudca je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie a za konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitného predpisu, alebo za konanie, ktoré môže byť postihnuté sankciami podľa osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia § 116 ods. 1 písm. e) zákona o sudcoch a prísediacich, disciplinárnym previnením je porušenie povinností pri výkone správy súdu podľa osobitného predpisu (§ 42 zákona o súdoch).

Podľa ustanovenia § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, závažným disciplinárnym previnením je konanie uvedené v odseku 1 okrem konania uvedeného v písmenách c) a d), ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné priťažujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená.

Podľa ustanovenia § 116 ods. 2 písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich, závažným disciplinárnym previnením je opakované porušenie povinností pri výkone štátnej správy súdu podľa osobitného predpisu (§ 42 zákona o súdoch), pokračovanie v porušovaní povinností súdneho funkcionára napriek výzve na jeho odstránenie alebo také porušenie povinností súdneho funkcionára, ktoré vážne ohrozuje dôveryhodnosť a chod súdnictva.

Podľa ustanovenia § 116 ods. 3 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu je spáchanie závažného disciplinárneho previnenia napriek tomu, že už mu bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie.

JUDr. Štefan Harabin je pri výkone funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako orgánu riadenia a správy súdov v zmysle ustanovenia § 115 zákona o sudcoch a prísediacich disciplinárne zodpovedný za porušenie vyššie uvedených povinností pri výkone štátnej správy súdu.

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefan Harabin nedôsledným a nedostatočným obhajovaním záujmov Slovenskej republiky v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010, ktoré vyvrcholilo nepodaním odvolania proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 25C/1/2010-148 zo dňa 29. novembra 2010, ktorým bola Slovenskej republike zastúpenej Najvyšším súdom

Slovenskej republiky uložená povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000.001,- eur a trovy konania vo výške 45.726,- eur, závažným spôsobom porušil povinnosti vyplývajúce mu z funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle § 42 ods. 2 písm. a) zákona o súdoch, podľa ktorého je predseda súdu povinný vykonávať svoju funkciu svedomito, riadne a včas plniť svoje povinnosti orgánu riadenia a správy súdov. Uvedeným konaním sa dopustil nielen disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. e) zákona o sudcoch a prísediacich (porušenie povinností pri výkone správy súdu podľa § 42 zákona o súdoch), ale vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia a iné priťažujúce okolnosti sa týmto konaním dopustil aj závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, keďže škodlivosť takéhoto protiprávneho konania je zvýšená. JUDr. Štefan Harabin nepodal odvolanie proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Bratislava I úmyselne, o čom svedčí aj skutočnosť, že vo vyjadrení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k návrhu navrhovateľov v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010 je výslovne uvedené, že základ nároku uplatneného navrhovateľmi je daný a že výšku uplatneného nároku ponecháva na zváženie súdu.

V predmetnom spore je však spochybniteľný nielen právny základ sporu (Ústavný súd nevyslovil neústavnosť funkčného príplatku sudcov špeciálneho súdu ako takého), ale aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma je satisfakčnou reparáciou protiprávneho stavu, ktorý svojimi dôsledkami a dosahom spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemateriálnej sfére jednotlivca. Náhrada nemajetkovej ujmy sa musí posudzovať prísne individuálne vo vzťahu ku konkrétnej osobe sudcu, čo v danom prípade absentuje, keďže súd paušálne priznal sudcom po 100.000,- eur. Pri určovaní vzniku nemajetkovej ujmy a jej výšky je základná otázka, či a v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a integrita konkrétneho sudcu. Ide o posudzovanie tiež širších skutkových súvislostí, ako bol daný sudca vnímaný v spoločnosti, v čom a ako sa mal prejaviť daný zásah. Navrhovatelia nepreukázali, že ich dôstojnosť či vážnosť ako sudcov bola v spoločnosti dotknutá rozdielnosťou príplatkov sudcov špeciálneho súdu. Je potrebné takisto uviesť, že výška nemajetkovej ujmy sa v žiadnom prípade nedá odvodzovať od rozdielu v platovom ohodnotení, teda ako majetkovej ujmy. I keď výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, aj táto úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne

a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole a to tým skôr, ak rozpätie, v ktorom sa súd môže pohybovať, bolo žalobou vymedzené tak široko ako v prejednávanej veci.

Zdôvodnenie nepodania opravného prostriedku s poukazom na skutočnosť, že odvolaním by sa navýšili trovy konania v neprospech daňových poplatníkov, je vyslovene účelové. Slovenská republika ako odporca v uvedenom konaní je totiž oslobodená od platenia súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Žiadne iné trovy v súvislosti s odvolaním proti rozsudku za danej situácie neprichádzajú do úvahy. Skôr treba akcentovať skutočnosť, že nebolo podané odvolanie ani voči trovám konania, ktorých náhradu súd priznal navrhovateľom v plnej výške, hoci ich úspech v konaní bol iba čiastočný (úspech navrhovateľov 100.000,- eur, úspech odporcu 50.000,- eur, po odčítaní úspechu odporcu od úspechu navrhovateľov boli navrhovatelia úspešní len v 33 %).

Na základe popísanej skutkovej a právnej situácie nemožno nepodanie odvolania zo strany predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci nijakým spôsobom ospravedlniť. Práve naopak, nepodanie odvolania proti vyššie označenému rozsudku Okresného súdu Bratislava I spôsobilo masovú kritickú reakciu zo strany verejnosti, uvedením (ne)konaním predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefana Harabina došlo k ohrozeniu dôveryhodností súdnictva.

Nepodanie odvolania predsedom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky má za následok, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25C/1/2010 v uvedenej veci nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Existencia právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia (ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť práve v dôsledku nepodania opravného prostriedku proti tomuto rozsudku zo strany predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) zaväzujúceho Slovenskú republiku zastúpenú Najvyšším súdom Slovenskej republiky na zaplatenie sumy 1.045.727,- eur ohrozuje chod súdnictva na Najvyššom súde Slovenskej republiky, keďže podľa zákona o štátnom rozpočte na rok 2011 mal Najvyšší súd Slovenskej republiky hospodáriť s finančnými prostriedkami vo výške 8.032.705,- eur. Súdom uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľom finančné prostriedky vo výške 1.045.727,- eur tak predstavuje viac ako 13 % rozpočtovaných výdavkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2011. V prípade vyplatenia súdom

priznanej sumy 1.045.727,- eur by nastalo nielen ohrozenie, ale aj skutočné ochromenie chodu súdnictva na Najvyššom súde Slovenskej republiky majúce za následok denegatio iustitiae na tomto súde.

Závažnosť protiprávneho konania predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefana Harabina zvyšuje aj to, že sa ho dopustil v postavení vrcholného súdneho funkcionára, čo má mimoriadny vplyv na dôveryhodnosť nielen Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale aj súdnictva ako takého v očiach verejnosti, čo preukazujú aj priložené výňatky z tlače...

V dôsledku nepodania odvolania proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 25C/1/2010-148 zo dňa 29. novembra 2010 zo strany predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nadobudol tento rozsudok právoplatnosť a vykonateľnosť. Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 300/06, m. m. IV. ÚS 49/06). Hoci teda rozhodnutie vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010 nie je pre (iný) súd prejednávajúci obdobný nárok sudcov záväzné, tak v súdnej praxi ako aj právnej doktríne sa prijíma názor, že vzhľadom na princíp právnej istoty sú iné súdy povinné zohľadňovať pri svojej činnosti právny názor vyjadrený v rozhodnutiach iných súdov, pokiaľ sa týkajú rovnakej alebo obdobnej veci. Súdne rozhodnutia tak fakticky pôsobia ako pramene práva. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu preto nemožno prehliadať, že úspech sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako navrhovateľov v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/1/2010 posilňuje šancu na úspech v súdnych konaniach aj iných sudcov uplatňujúcich proti Slovenskej republike obdobné nároky. O to vážnejšie sú preto následky absencie riadnej ochrany záujmov Slovenskej republiky zo strany predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v označenej veci.

Vyššie uvedené konanie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefana Harabina je v rozpore s platnou právnou úpravou, nie je prípustné a akceptovateľné u funkcionára, ktorým je predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Následky zavineného protiprávneho konania predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky JUDr. Štefana Harabina nielenže stále pretrvávajú, ale ich už ani nemožno odstrániť, čo možno považovať za mimoriadne závažné, preto je nevyhnutné, aby za uvedené protiprávne konanie bola voči predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefanovi Harabinovi vyvodená disciplinárna zodpovednosť.“.

Navrhovateľka žiada, aby ústavný súd po vykonaní dôkazov prijal rozhodnutie, *«ktorým uzná JUDr. Štefana Harabina, sudcu a predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. e) v spojení s § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, § 116 ods. 2 písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich ako aj zo závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 ods. 3 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich a uloží mu:*

podľa § 117 ods. 7 zákona o sudcoch a prísediacich disciplinárne opatrenie „odvolanie z funkcie sudcu“ za závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu (spáchanie závažného disciplinárneho previnenia napriek tomu, že už mu bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie), keďže uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 92/2011-173 zo dňa 29. júna 2011 bol JUDr. Štefan Harabin uznaný za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich.».

V rámci prípravy veci na predbežné prerokovanie podľa § 29 ods. 2 prvej vety a ďalších ustanovení zákona o ústavnom súde bol predseda najvyššieho súdu vyzvaný, aby podal písomné vyjadrenie k predmetnému návrhu na začatie disciplinárneho konania. Výzve vyhovel podaním z 3. februára 2012 (doručeným ústavnému súdu 7. februára 2012). V podaní najskôr namietal aktívnu legitimáciu navrhovateľky a porušenie práva na účinný opravný prostriedok.

K aktívnej legitimácii navrhovateľky uviedol: *«Zo žiadneho ustanovenia Ústavy... či zákona... nevyplýva oprávnenie ministra na kontrolu činnosti predsedu Najvyššieho súdu... a z toho vyplývajúc – ani na vyvodzovanie zodpovednosti podaním návrhu na začatie disciplinárneho konania. Hoci podľa zákona o sudcoch a prísediacich... minister môže*

podať disciplinárny návrh voči sudcovi..., z toho však nemožno vyvodiť oprávnenie podať taký návrh aj voči predsedovi Najvyššieho súdu... pre aktivity súvisiace výlučne s činnosťou predsedu tohto súdu... Výklad a aplikácia uvedených zákonov ministerkou spravodlivosti, vrátane zmien privodených ostatnými novelami statusových zákonov, svedčí o vedomom oslabovaní nezávislosti súdnictva v Slovenskej republike vytváraním nadradeného postavenia pre ministerku a ministerstvo voči predsedovi Najvyššieho súdu... a súdom, teda o vytváraní vzťahu podradenosti aj Najvyššieho súdu... ministerke spravodlivosti... Takéto aktivity sú však vo svojej podstate protiústavné.“ K porušeniu práva na účinný opravný prostriedok predseda najvyššieho súdu po odcitovaní čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 136 ods. 3 ústavy a s poukazom na zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) uviedol: „Pozitívny záväzok štátu podľa čl. 13 Dohovoru Slovenská republika nespĺňa, pokiaľ ide o disciplinárne konanie proti predsedovi Najvyššieho súdu... Podľa zákona o Ústavnom súde na disciplinárne konanie voči predsedovi Najvyššieho súdu sa primerane použije osobitný predpis. Týmto osobitným predpisom je zákon... o sudcoch... Zákon o sudcoch upravuje disciplinárne konanie voči sudcom ako konanie dvojstupňové... Toto nerovné (až diskriminačné) postavenie mám napriek tomu, že aj Ústavný súd... je povinný aplikovať zásadu, že medzinárodné zmluvy (dohody) o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky bez obmedzení, vždy (čl. 7 ods. 5 Ústavy...). Nedostatky slovenskej zákonnej úpravy nesmú vyznieť v neprospech dotknutej osoby ani vtedy, ak náprava vyžaduje legislatívne zmeny.» Vzhľadom na uvedené dôvody predseda najvyššieho súdu navrhol, aby ústavný súd návrh navrhovateľky neprijal na ďalšie konanie, resp. aby návrh odmietol ako zjavne neopodstatnený.

Ku skutkovému a právnemu stavu predseda najvyššieho súdu uviedol: *«Základ sudcami uplatneného nároku je daný rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009. Ústavný súd Slovenskej republiky v odôvodnení rozhodnutia výslovne uviedol: „S prihliadnutím na všetky dosiaľ uvedené okolnosti dospel ústavný súd k záveru o nesúlade § 69 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. s čl. 12 ods. 1 Ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 Ústavy. Z hľadiska dodržiavania kautel vyplývajúcich z ústavného*

princípu rovnosti zahrňujúceho požiadavku vylúčenia svojvôle pri odlišovaní právneho statusu subjektov práv je posudzovaná právna úprava vo vzťahu k ostatným sudcom diskriminačná" (str. 108 rozhodnutia). Súd prvého stupňa z neho vychádzal.

Výška nemajetkovej ujmy bola predmetom dokazovania pred súdom prvého stupňa, ktorý po ich vyhodnotení dospel v intenciách § 136 O. s. p. k jej výške. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa vyporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a svoj myšlienkový postup dostatočne vysvetlil nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Aj pre určovanie výšky nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvého stupňa z intencií citovaného rozhodnutia ústavného súdu, ktorý výslovne v odôvodnení uviedol: „Priznanie funkčného príplatku vo výške šesť násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy sudcom na Špeciálnom súde a nepriznanie porovnateľného funkčného príplatku ostatným sudcom na všeobecných súdoch môže mať racionálny základ a väzbu na legitímny cieľ v podobe úsilia o zohľadnenie zvýšených nárokov na výkon funkcie (napr. v dôsledku vyššej miery rizika spojeného s rozhodovaním trestných vecí týkajúcich sa závažnej organizovanej trestnej činnosti), no zjavne mu chýba vzťah rozumnej proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným zámerom. Taká zásadná disbalancia v odmeňovaní sudcov Špeciálneho súdu, ako aj sudcov najvyššieho súdu rozhodujúcich o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu v porovnaní s odmeňovaním sudcov „ostatných súdov" porušuje princíp proporcionality limitujúci zásahy zákonodarcu do materiálneho zabezpečenia sudcov.." V tejto súvislosti je treba podčiarknuť, že v prípade žalobcov išlo o sudcov Najvyššieho súdu SR, ktorí sú v hierarchii všeobecnej sústavy súdov SR postavením najvyššie, ktorej skutočnosti musí odpovedať aj výška náhrady.

Splnomocnený zástupca odporcu v rámci prednesu na pojednávaní okresného súdu zotrval na svojom stanovisku uvedenom v písomnom vyjadrení k žalobe navrhovateľov. Uznal, že v danom prípade došlo k porušeniu zásady proporcionality, ktorý limituje zásahy zákonodarcu do materiálneho zabezpečenia sudcov a k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona. Vychádzajúc z nálezu ústavného súdu PL. ÚS 17/08 základ nároku považoval za daný, pričom dal na úvahu súdu, akú výšku nároku navrhovateľom prizná.

Pri stanovení výšky navrhovateľmi požadovanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, okresný súd postupoval v intenciách § 136 O. s. p., určil ju podľa vlastnej úvahy, pričom zohľadňoval aj kritériá stanovené v § 9 ods. 3 antidiskriminačného zákona, ktorými bola najmä závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ako aj okolnosti, za ktorých k jej vzniku došlo. Súd prihliadal na dĺžku trvania diskriminačného stavu, ktorý vznikol prijatím zákona č. 122/2005 Z. z. účinného od 15. 4. 2005, na intenzitu zásahu do práv navrhovateľov na rovnaké zaobchádzanie, ktorá sa prejavila nielen v podstatnom rozdiele medzi mesačnou odmenou vyplácanou sudcom najvyššieho súdu podľa § 66 ods. 1 v spojení s § 69 ods. 2 zákona o sudcoch, t. j. s funkčným príplatkom vo výške 6-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky a podľa § 66 ods. 1 v spojení s § 69 ods. 1 zákona o sudcoch, t. j. bez tohto príplatku, čo predstavuje rozdiel za obdobie existencie špeciálneho súdu cca. viac ako 200 000 Eur, ale aj v širokej publicite tohto zásahu v odborných kruhoch, i laickej verejnosti, nielen na území Slovenskej republiky, ale i v zahraničí. Zohľadnil, že otázka ústavnosti funkčného príplatku sudcov špeciálneho bola predmetom konania pred ústavným súdom a ten konštatoval nielen jeho nesúlad s jednotlivými článkami Ústavy Slovenskej republiky, ale aj jeho diskriminačnú povahu. Sumarizáciou týchto skutočností dospel súd k záveru o primeranosti priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100 000 Eur pre každého navrhovateľa, okrem navrhovateľa v 9. rade, keď mal za to, že nemajetkovú ujmu práve v predmetnej výške možno považovať za adekvátne zadosťučinenie za zásah do práv navrhovateľov. V prípade navrhovateľa v 9. rade súd nemohol prekročiť rámec jeho žalobnej žiadosti (§ 153 ods. 2 O. s. p.) a keďže tento žiadal len o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 1,- Eur, túto mu vzhľadom na vykonané dokazovanie priznal v žiadanom rozsahu.

Dôvody uvedené v disciplinárnom návrhu ohľadom základu nároku ako aj jeho výšky sú len polemikou s rozhodnutiami súdov (ústavného a všeobecného). Takáto polemika však nezakladá odvolací dôvod. Rozhodnutie nepodať odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I bolo práve z týchto dôvodov správne. Smerovalo by totiž proti vecne správnemu rozhodnutiu, čo by znamenalo pre Najvyšší súd Slovenskej republiky neúspech v konaní. V dôsledku neúspechu by Najvyššiemu súdu SR hrozila povinnosť náhrady trov odvolacieho konania úspešných žalobcov. Úplne absurdne vyznieva argument, že žiadne trovy v súvislosti s odvolaním proti rozsudku neprichádzali do úvahy. Sudcovia Najvyššieho

súdu SR, ako každý iný účastník civilného procesu, sa môže nechať zastupovať splnomocneným advokátom. Niet preto ani jedného rozumného dôvodu, prečo by neprichádzala do úvahy táto možnosť; osobitne za situácie, keď boli pred súdom prvého stupňa úspešní. Výška odmeny každého splnomocneného advokáta vyplýva z právneho predpisu.

S argumentmi ministerky spravodlivosti vo vzťahu k nesprávnemu rozhodnutiu súdu prvého stupňa o náhrade trov konania možno len vysloviť poľutovanie. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza totiž z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR. V prípade, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (čo je práve tento prípad), pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). V tomto prípade sa aplikuje ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. Toto ustanovenie predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania; súd podľa neho prizná účastníkovi konania plnú náhradu trov konania. Len pre informáciu uvádzam, že k rovnakým aplikačným a interpretačným záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky napríklad v rozhodnutiach vydaných v konaniach sp. zn. 1 M Cdo 4/2007, 2 M Cdo 3/2006, 3 M Cdo 9/2007, 5 M Cdo 2/2009).

Ministerka spravodlivosti v odôvodnení predmetného návrhu na začatie disciplinárneho konania proti predsedovi Najvyššieho súdu SR najmä uviedla, že JUDr. Štefan Harabin ako osoba môže mať na „diskriminačnú“ úpravu platov sudcov vlastný právny názor, ale ako predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je povinný postupovať v súlade so zákonom, a teda v prípade, „ak je súdnym rozhodnutím Slovenskej republiky, zastúpenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky uložená povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu presahujúcu milión Eur, je zákonnou povinnosťou predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podať proti takémuto rozhodnutiu odvolanie“.

Ako dôkazy o svojich tvrdeniach ponúkla články v Hospodárskych novinách (2x) a v Týždni (1x), v ktorých ich autori odsudzujú počin dotknutých sudcov a najmä predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hrubo dehonestujúcim spôsobom (napr. „... banda ponížených... zvrhlý spor..., zbabelec a alibista... pokrútená morálka vykladačov zákona...“ a pod.).

To, že zrejme práva neznalí autori článkov píšu tak, ako píšu, sa ešte dá pochopiť, lebo medzi ľudské slabosti patrí aj závisť a zlomyseľnosť... Ale, že ministerka spravodlivosti s tým súhlasí (lebo to predkladá ako dôkaz) bez toho, aby sa zamyslela nad podstatou sporu, to je už nepochopiteľné. Miesto toho, aby ministerka spravodlivosti ako reprezentantka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ministerka vlády a tým aj predstaviteľka štátu, chránila občanov Slovenskej republiky (teda aj sudcov) pred diskrimináciou a na naplnenie tiež tohto poslania a účelu štátu vytvárala priaznivé prostredie, legislatívne podmienky a úpravu, ktorá by diskrimináciu sudcov oproti sudcom činným v rozsahu pôsobnosti Špeciálneho (Špecializovaného trestného) súdu vylúčila – žaluje a žiada disciplinárne postihnúť sudcu – predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky za údajné porušenie „zákonnej povinnosti" podať odvolanie proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu napriek tomu, že uvedené rozhodnutie je zákonné a spravodlivé. Pritom žiadny zákon takúto povinnosť, tvrdenú navrhovateľkou disciplinárneho konania neuvádza a logicky ani uvádzať nemôže. Viedlo by to napr. aj k tomu, že prokurátor, ktorý podal obžalobu na základe vtedy dostupných dôkazov, avšak súdne dokazovanie preukázalo nevinu obžalovaného a došlo k jeho oslobodeniu, s čím sa prokurátor v dôsledku zmenenej dôkaznej situácie pred súdom stotožnil, a preto nepodal odvolanie, musel by byť za to (trestne) stíhaný...

V označenom prípade štát, ktorý prostredníctvom Národnej rady Slovenskej republiky prijatím zákona o Špeciálnom súde vytvoril diskriminačné prostredie (pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. 5. 2009, č. k. PL. ÚS 17/08-238 uverejnený pod č. 290/2009 Z. z.) sa paradoxne cez ministerku spravodlivosti domáha postihu osoby, ktorá neprotestuje proti čiastočnej náprave dôsledkov tejto diskriminácie rozhodnutím okresného súdu.

Je nepochybné, že majetok štátu treba vždy chrániť pred neoprávneným, nezákonným poškodením či zmenšením. Ale nie pred zmenšením zákonným – napr. z titulu zákonného a spravodlivého rozhodnutia súdu.

JUDr. Harabin – ako človek, občan a sudca sa stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Bratislava 1 sp. zn. 25 C 1/2010 z 29. novembra 2010, lebo ho považuje za spravodlivé a zákonné. A toto isté rozhodnutie má JUDr. Harabin ako predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zároveň považovať za nezákonné a nespravodlivé?

Nebol by to prejav schizofrénie? Veď aj v pozícii predsedu súdu ide o toho istého občana a sudcu JUDr. Harabina...

Nepodanie odvolania proti prvostupňovému rozsudku samo o sebe ešte neznamená ujmu, lebo možné ev. iné rozhodnutie je len v hypotetickej rovine. Iná by bola situácia, keby už podanie odvolania nevyhnutne vyvolalo iné, v danom prípade opačné rozhodnutie t. j. zamietnutie žalôb sudcov. Alebo sa ministerka spravodlivosti chystala ovplyvniť rozhodnutie vyššieho súdu tak, aby odvolaniu nutne vyhovel?

A vrcholom nekompetentnosti a politickej zlomyseľnosti je – vyvodzovať z takejto činnosti úmyselné zavinenie (aké inkriminované disciplinárne previnenie vyžaduje) pre „nedôsledné a nedostatočné chránenie záujmov Slovenskej republiky a ohrozenie dôveryhodnosti a chodu justície" podľa § 116 ods. 1 písm. e), § 116 ods. 2 písm. b), písm. c) a § 116 ods. 3 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

U ministerky spravodlivosti – ktorá reprezentuje štát – nemožno predpokladať takú mieru neznalosti práva ako zo skôr uvedeného vyplýva, preto jej aktivita spočívajúca v podaní (ďalšieho) návrhu na disciplinárny postih predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky svedčí nesporne o jej osobnej a politickej zaujatosti voči osobe predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Dokazuje to aj skutočnosť, že vykonštruovala v jeho inkriminovanom konaní „opätovnosť" v zmysle § 116 ods. 3 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov, hoci výklad tohto ustanovenia (čo aj objektívnym laikom) logicky to vylučuje slovami „spáchanie závažného disciplinárneho previnenia napriek tomu, že už mu bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie".

Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka (VEDA, Bratislava, 1997, strana 421) „opätovný" znamená – dejúci sa, konaný opäť, opakovaný...

„opäť" znamená – znova, opätovne.

Z uvedeného logicky vyplýva, že citované ustanovenie § 116 ods. 3 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich vyžaduje pre takúto kvalifikáciu skutku, aby osoba napriek tomu, že už jej bolo za závažné disciplinárne previnenie uložené disciplinárne opatrenie, znova (opäť) spáchala závažné disciplinárne previnenie po uložení tohto opatrenia.

V danom prípade táto zákonná podmienka evidentne nie je splnená, lebo predmetného konania (nepodania odvolania) sa mal predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dopustiť najneskôr uplynutím zákonnej lehoty na jeho podanie, t. j. 3. februára 2011, kým Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením, č. PL. ÚS 92/2011-173 až 29. júna 2011 postihol predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Nejde preto v žiadnom prípade o skutok spáchaný „napriek tomu, že už bol za závažné disciplinárne previnenie postihnutý" (keďže 3. februára 2011 ešte postihnutý nebol...). Nie je preto naplnená podmienka opätovnosti.

Som toho názoru, že navrhovateľka disciplinárneho konania „našla", resp. účelovo vykonštruovala „opätovnosť" len a len preto, aby mohla navrhnúť v rámci politickej šikany najprísnejší postih pre predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – odvolanie z funkcie sudcu – a tým aj z funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky. Dokladuje to aj skutočnosť, že v odôvodnení návrhu sa uvedenou problematikou právnej kvalifikácie vecne vôbec nezaoberá (lebo iný, než tento uvedený výklad § 116 ods. 3 písm. b) citovaného zákona ani neprichádza do úvahy). Lenže pri logickom výklade zákona by sa nemohla domáhať uloženia sankcie – odvolať sudcu – predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z funkcie... . Na druhej strane však uvedené skutočnosti nepochybne preukazujú zlý úmysel navrhovateľky a prítomnosť politickej šikany z jej strany – aj za cenu vedomého porušenia zákona a základných etických princípov a spôsobiť predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ťažkú ujmu stratou vážnosti a zamestnania.

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky verejne oznámila a tým široko medializovala podanie návrhu na začatie v poradí už tretieho disciplinárneho konania proti sudcovi a predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a dokonca zverejnila aj návrh, aby Ústavný súd Slovenskej republiky.

Že tento zámer bol dlhodobo pripravovaný a sledovaný dokazuje už priebeh tlačovej besedy 3. augusta 2011 „čo bude so žalobami" (na TV TA 3 o 12.30), konkrétne odpovede na otázky redaktorov K. (Hospodárske noviny) a B. (SME).

Uvedený zámer vyplýva aj z medializovaných vyhlásení napr. predsedu SDKÚ a člena vlády SR v rámci predvolebnej agitácie (24. januára 2012, http://aktualne.centrum.sk/domov: „Tieto voľby sú o tom, či sa Štefan Harabin škandalózne

aj naďalej udrží v pozícii reprezentanta našej justície, alebo budeme vyvíjať tlak, aby to tak nebolo." A ministerka spravodlivosti je členka a zároveň podpredsedníčka SDKÚ.

Okamihom oznámenia takýchto obvinení a zámerov všeobecne a zvlášť, keď dotknutou osobou je predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a to najmä v čase najväčšej sledovanosti správ a informácií, dochádza u občanov k výrazne negatívnej reakcii proti napadnutému sudcovi – predsedovi súdu, ale aj voči justícii ako takej. Takto informovaní a nabudení ľudia odmietajú sudcov, nevážia si ich a nerešpektujú – čo nachádza svoj odraz v každodennej práci súdov ako nerešpektovanie súdnych pokynov a príkazov, prieťahy v konaní, znevažovanie justície ako celku. Tým sa výrazne prispieva k znižovaniu vymožiteľnosti práva.

O to je to smutnejšie, že tak vedome koná ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky už zrejme z osobnej animozity proti predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. „Že ministerka spravodlivosti nemá predsedu Najvyššieho súdu v láske" je už zrejmé aj médiám, ktoré svoje správy (reportáže) o podaní ďalšieho (v poradí štvrtého), návrhu na začatie disciplinárneho konania proti predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, začali práve takýmto úvodom. Uvedené však nesvedčí o hľadaní riešenia problémov justície, ale o nevraživosti ministerky a o jej snahe – odstrániť Štefana Harabina za každú cenu z funkcie predsedu súdu. Vytvorením silného a sústavného mediálneho tlaku, psychicky predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky deptať a zruinovať. Koná tak bez ohľadu na psychické traumy, ktoré sú mu tým spôsobené a bez ohľadu na povesť predsedu súdu ako sudcu, na jeho vážnosť a dôstojnosť a bez ohľadu na morálne škody, ktoré slovenská justícia tým tiež utrpí.

Je nespochybniteľné, že vysokoškolskej učiteľke práva a teraz ministerke spravodlivosti sú uvedené skutočnosti známe. Rovnako aj „Zásady pre chovanie sudcov vydané v meste Bangalore" v roku 2002, v ktorých sa v súvislosti s disciplinárnym (kárnym) konaní, dočasným postavením mimo službu a odvolaním výslovne uvádza: „Žaloba či sťažnosť podaná proti sudcovi v súvislosti s jeho výkonom sudcovskej či odbornej funkcie bude urýchlene a spravodlivo riešená v rámci príslušného konania. Sudca má právo na spravodlivý proces. Prešetrenie záležitosti bude na samom začiatku tajné, pokiaľ si odtajnenie prípadu nevyžiada sám sudca."

Táto zásada je jednoznačne vyjadrená aj v milánskom protokole, z ktorého vyplýva, že nemožno verejne prezentovať meno a priezvisko disciplinárne stíhaného sudcu (bez jeho súhlasu či žiadosti) pred rozhodnutím kompetentného orgánu. („Preskúmanie záležitosti v počiatočnom štádiu zostane dôverné, ak sudca nepožiada o opak.“).

Dôkaz: Milánsky protokol (Siedmy kongres OSN – Základné princípy nezávislosti súdnictva).

Uvedený postup ministerky spravodlivosti považujem za evidentnú snahu ovplyvniť nielen vedomie občianskej verejnosti, ale hlavne ovplyvniť aj sudcov – vrátane Ústavného súdu SR ako disciplinárneho súdu. Už toto samo osebe je odsúdeniahodný počin.

V Hospodárskych novinách z 11. januára 2011 sa objavila v tejto súvislosti hrubo zavádzajúca informácia, že Harabin si nechal od Pléna Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10. januára 2011 odhlasovať, že problém (priznanie aj finančného zadosťučinenia sudcom Najvyššieho súdu pre ich diskrimináciu) má riešiť s parlamentom...

Odhliadnuc od toho, že uvedená informácia svojou konštrukciou znevažuje sudcov Najvyššieho súdu SR ich tlačením do pozície bábok na šnúrkach, s ktorými manipuluje Harabin, zamlčala rozhodné skutočnosti. Napr. aj to, že z 81 sudcov prítomných na zasadnutí pléna 9 odišlo na protest proti programu rokovania pléna, ktorý bol odsúhlasený hlasmi 64 sudcov z prítomných 70 sudcov. Zamlčala napr. vyjadrenie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Harabina, že je presvedčený, že sudcovia by podané žaloby vzali späť, keby sa výkonná moc sudcom aspoň ospravedlnila, avšak namiesto hľadania riešenia exekutíva sudcov len osočuje. Zamlčala aj podstatnú časť obsahu prijatého uznesenia pléna Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. januára 2011, ktoré

A/ konštatuje, že

1. plénum nikdy nevyslovilo podporu diferencovanej právnej úprave odmeňovania sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v závislosti od druhu vybavovania súdnej agendy,

2. návrh ministerstva spravodlivosti so 16. mája 2005, ktorý bol pripravený v spolupráci s Najvyšším súdom Slovenskej republiky, mohol odstrániť nežiadúce dôsledky právnej úpravy § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch prijaté zákonom č. 458/2003 Z. z. o zriadení Špeciálneho súdu a najmä zákonom č. 122/2005 Z. z., ktorým sa

sudcom Špeciálneho súdu a sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorí rozhodovali o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu zvýšil príplatok za výkon funkcie v tejto agende z dvojnásobku priemerného platu na šesťnásobok priemerného platu v hospodárstve Slovenskej republiky. Predmetný návrh však nebol predložený vláde napriek prísľubu vtedajšieho ministra spravodlivosti a napriek tomu, že účelom navrhovanej novely bolo zabezpečiť všetkým sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky také finančné ohodnotenie, ktoré zodpovedá dôležitosti ich funkcie. Predloženie navrhovaného zákona podporila aj Súdna rada Slovenskej republiky uznesením z 15. augusta 2005 č. 792, tak, aby bola zmena premietnutá už do návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006.

3. plénum dňa 20. mája 2006 prijalo Vyhlásenie, v ktorom o. i. žiadalo neodkladne vytvoriť ekonomické podmienky na zmenu hmotného ocenenia sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, aby zodpovedalo spoločenskému významu a náročnosti ich práce a zároveň, aby zohľadnilo aj ocenenie práce sudcov Špeciálneho súdu,

4. plénum 25. mája 2007 prerokovalo Správu o účinnosti § 69 zákona č. 385/2000 Z. z. a konštatovalo existenciu nerovnakého (diskriminačného) odmeňovania sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k odmeňovaniu sudcov Špeciálneho súdu a sudcov rozhodujúcich o opravných prostriedkoch na Najvyššom súde Slovenskej republiky proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu a upozornilo zodpovedné orgány štátu na nevyhnutnosť odstránenia tejto nerovnosti v odmeňovaní. V prerokovanej správe sa o. i. uvádzala skutočnosť, že len výška samotného príplatku sudcu Špeciálneho súdu a sudcu najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu tvorila v roku 2007 až 153 % základného platu sudcu najvyššieho súdu a spolu so základným platom činil plat „špeciálneho sudcu“ 253,8 % základného platu ostatných sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Správa poukázala na to, že neexistujú odborné dôvody na také rozdiely v odmeňovaní medzi sudcami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorí nesú rovnakú zodpovednosť za plnenie funkcií najvyššieho orgánu súdnej moci. Správa vyústila do predloženia iniciatívneho návrhu na zmenu platovej úpravy tak, aby základný plat všetkých sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadril rovnakú mieru zodpovednosti za výkon funkcie na najvyššom stupni súdnej moci a súčasne aj potrebnú diferenciáciu v porovnaní so sudcami pôsobiacimi na nižších

úrovniach súdnej sústavy s tým, že základný plat sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky už nemá byť navyšovaný osobitným funkčným príplatkom za vybavovanie špeciálnej agendy, ktorý je nesystémový aj u sudcov Špeciálneho súdu. Výkonná a zákonodarná moc na predmetný návrh nereagovala.

5. po prijatí Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 Plénum Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo 8. júna 2009 Vyhlásenie, v ktorom požiadalo vládu Slovenskej republiky a Národnú radu Slovenskej republiky na prijatie opatrení smerujúcich k zmene zák. č. 385/2000 Z. z. v ustanoveniach týkajúcich sa platových pomerov sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, aby diskriminácia v odmeňovaní bola odstránená a boli kompenzované jej dôsledky. Napriek tomu zákon o Špecializovanom trestnom súde zachoval osobitný príplatok vybranej kategórii sudcov, aj keď v menšom rozsahu,

6. plénum v uznesení zo 6. augusta 2010 pripomenulo, že v nadväznosti na vyhlásenia a uznesenia pléna z 20. 5. 2006, 25. 5. 2007 a 8. 6. 2009, je stále nevyriešené postavenie sudcov najvyššieho súdu v porovnaní so sudcami súdu nižšieho stupňa – Špecializovaného trestného súdu – a pretrváva aj vnútorná diskriminácia nerovnocenným postavením sudcov nevybavujúcich špecializovanú trestnú agendu. Plénum dôrazne žiadalo, aby sa aj tejto situácii v súdnictve, vyvolanej nie odborným ale len politickým rozhodnutím o preferovaní jedného druhu agendy, venovala taká pozornosť, ktorá uvedený problém vyrieši,

7. od roku 2005 až doposiaľ žiadnemu z vyššie uvedených vyhlásení či uzneseniu Pléna Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebola zo strany oslovených zložiek moci venovaná pozornosť. Za tejto situácie, ak sudcovia pristúpili k individuálnemu riešeniu dôsledkov platovej diskriminácie, uplatnili len svoje ústavou garantované právo na súdnu ochranu.

Plénum Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

B. pripomína,

že v roku 2005 prejavený úmysel riešiť odmeňovanie všetkých sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol evidentný a vyvolal očakávanie, ktoré doposiaľ nebolo naplnené. Pokiaľ by sa bol tento úmysel realizoval, dnešná situácia by nenastala.

Plénum Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

C. protestuje

proti vyjadreniam niektorých členov vlády a Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí označujú prostriedok súdnej ochrany využitý sudcami za nezákonný, nemorálny a znevažujú ich doterajší výkon funkcie. Sudcovia Najvyššieho súdu a ďalší sudcovia pritom zvolili na uznanie svojho nároku na ukončenie vyše 5 ročnej diskriminácie taký prostriedok, ktorý sa v každom právnom štáte považuje za demokratický a plne legitímny, najmä ak výkonná a zákonodarná moc neprejavuje ani najmenšiu vôľu na dialóg so súdnou mocou v záujme ukončenie tohto stavu.

Plénum Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

D. upozorňuje na to, že

po prijatí novely zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov, ktorý bude mať dopad aj na platové pomery sudcov (a to vo väčšom rozsahu ako na platové pomery poslancov) dôjde k ďalšiemu zvyšovaniu rozdielu medzi sudcami, na ktorých sa osobitná platová úprava spojená so zriadením Špecializovaného trestného súdu nevzťahuje a sudcami poberajúcimi tento špeciálny príplatok.

Plénum Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

E. odporúča

predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby

- aj ako predseda Súdnej rady Slovenskej republiky, požiadal predsedu Národnej rady Slovenskej republiky o ustanovenie pracovnej skupiny zloženej z členov ústavnoprávneho výboru, Súdnej rady a Najvyššieho súdu na prerokovanie doterajších poznatkov z uplatňovania diskriminačnej úpravy platových pomerov sudcov a na prípravu legislatívnych východísk jej riešenia do budúcnosti. Poukazuje pritom na čl. 1.8. Európskej charty štatútu sudcu prijatej v Štrasburgu 8.-10. júla 1998, ktorý predpokladá zavedenie systému konzultácií so sudcami prostredníctvom ich zástupcov alebo stavovských združení o všetkých navrhovaných zmenách v postavení sudcov a v určovaní základu pre ich odmeňovanie,

- usiloval o dohodu so sudcami Najvyššieho súdu tak, aby následky platovej diskriminácie boli kompenzované peňažnou satisfakciou v zmysle antidiskriminačného zákona bez zvyšovania trov súdneho konania a zbytočných prieťahov.

Úsilie vynaložené na naplnenie uznesenia pléna Najvyššieho súdu Slovenskej republiky začatím rozhovorov s kompetentným orgánom – Národnou radou Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky – nebolo úspešné a zo strany Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nebol žiadny podnet, nebola prejavená najmenšia ochota rokovať o ev. mimosúdnom vyriešení predmetnej otázky. Naopak. Začali masívne útoky vlády a médií proti súdom a sudcom – miesto toho, aby sa kompetentné orgány dôsledne zaoberali otázkou prečo štát dopustil vytvorenie diskriminačného prostredia vytvorením nepotrebného špeciálneho súdnictva.»

Na základe uvedeného predseda najvyššieho súdu žiadal ústavný súd *(„ak nedospeje k záveru o neprijatí návrhu pre zjavnú neopodstatnenosť“)*, aby vo veci v dôsledku absencie vecných dôvodov návrhu rozhodol tak, *„že JUDr. Štefan Harabin, predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa, podľa § 129 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov oslobodzuje spod návrhu na začatie disciplinárneho konania, ktorý podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky 3. augusta 2011, pod č. 22692/2011-54, vo veci závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. e) v spojení s § 116 ods. 2 písm. b), § 116 ods. 2 písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich, ako aj závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 ods. 3 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, lebo sudca sa disciplinárneho previnenia nedopustil, (pretože konaním uvedeným v návrhu na začatie disciplinárneho konania nedošlo k naplneniu zákonných znakov disciplinárneho previnenia podľa § 116 zákona o sudcoch a prísediacich);*

alternatívne navrhujem, aby bolo disciplinárne konanie prerušené a v konaní sa ev. pokračovalo až po rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva o mojej sťažnosti vedenej na označenom súde pod č. 58688/11.“.

Ústavný súd o námietkach predpojatosti sudcov ústavného súdu Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka a Milana Ľalíka vznesených navrhovateľkou, ako aj o námietkach predpojatosti sudcov ústavného súdu Juraja Horvátha, Ľudmily Gajdošíkovej, Ladislava Orosza, Jána Lubyho a Sergeja Kohuta vznesených predsedom najvyššieho súdu rozhodol

na neverejnom zasadnutí pléna konanom 11. apríla 2012 uznesením č. k. PL. ÚS 6/2012-64 tak, že svojím prvým výrokom vylúčil sudcov ústavného súdu Ľubomíra Dobríka, Juraja Horvátha a Milana Ľalíka z výkonu sudcovskej funkcie v konaní v tejto veci a druhým výrokom sudcov ústavného súdu Petra Brňáka, Ľudmilu Gajdošíkovú a Jána Lubyho nevylúčil z výkonu sudcovskej funkcie v tejto veci. Tretím výrokom bol návrh predsedu najvyššieho súdu na vylúčenie sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza zamietnutý.

Uznesením ústavného súdu č. k. PL. ÚS 6/2012-79 z 25. apríla 2012 bol návrh navrhovateľky prijatý na ďalšie konanie.

Ústavný súd zaslal uznesenie č. k. PL. ÚS 6/2012-79 z 25. apríla 2012 ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky Tomášovi Borecovi (ďalej len „minister spravodlivosti“) spolu s písomným vyjadrením predsedu najvyššieho súdu z 3. februára 2012 a požiadal ho o vyjadrenie k doručeným písomnostiam. Minister spravodlivosti vo svojej odpovedi zo 4. júna 2012 okrem iného uviedol: *„Dovoľte mi, aby som sa poďakoval za priestor na vyjadrenie sa k obsahu pripojených písomností, ale vzhľadom ku skutočnosti, že návrh na začatie disciplinárneho konania proti JUDr. Štefanovi Harabinovi, predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol sformulovaný a podaný mojou predchodkyňou, bývalou ministerkou spravodlivosti Doc. JUDr. Luciou Žitňanskou, PhD. nevyužijem svoje oprávnenie vyjadriť sa k ich obsahu.“*

Ústavný súd na svojom neverejnom zasadnutí konanom 29. októbra 2013 uznesením č. k. PL. ÚS 6/2012-122 rozhodol o námietkach predpojatosti vznesených sudcami ústavného súdu Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho a Ladislava Orosza v predmetnej veci tak, že prvým výrokom vylúčil sudcov ústavného súdu Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie v konaní v tejto veci a druhým výrokom sudcov ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú a Jána Lubyho nevylúčil z výkonu sudcovskej funkcie v tejto veci.

V predmetnej veci ústavný súd uskutočnil pojednávanie konané 30. októbra 2013, na ktorom obaja účastníci, resp. ich zástupcovia zotrvali na svojich písomných stanoviskách

a ministerstvo spravodlivosti prostredníctvom svojej zástupkyne do spisu ústavného súdu predložilo na založenie rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 17 C 83/2007 z 13. mája 2013, ktorého výrok a odôvodnenie podporuje jeho v konaní predloženú argumentáciu.

V rámci prerokovania návrhu ministra spravodlivosti na začatie disciplinárneho konania proti predsedovi najvyššieho súdu sa ústavný súd oboznámil s dôkazným materiálom predloženým účastníkmi konania, a to najmä s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25 C 1/2010 z 29. novembra 2010, zápisnicou zo zasadnutia pléna najvyššieho súdu konaného 10. januára 2011, sťažnosťou predsedu najvyššieho súdu č. 58688/11 podanou na Európskom súde pre ľudské práva, viacerými k sťažnosti pripojenými článkami z Hospodárskych novín, denníka SME, Pravdy, Národnej obrody, týždenníka Týždeň, príspevkami uverejnenými rozhlasovými stanicami Slobodná Európa a Slovensko, Rezolúciou o nezávislosti súdnictva prijatou na Siedmom kongrese OSN o prevencii zločinu a zaobchádzaní s páchateľmi konanom 26. augusta – 6. septembra 1985 v Miláne, dokument OSN A/COF. 121/22/Rev. 1 59 (1985), ako aj rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 17 C 83/2007 z 13. mája 2013.

II.

Podľa čl. 136 ods. 3 ústavy ústavný súd vykonáva disciplinárne konanie voči predsedovi najvyššieho súdu, podpredsedovi najvyššieho súdu a generálnemu prokurátorovi.

Plénu ústavného súdu bol predložený návrh sudkyne spravodajkyne na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje v pléne vo veciach uvedených v čl. 136 ods. 1 a 2. Plénum ústavného súdu sa uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavný súd spôsobilý v pléne konať a uznášať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

V danom prípade na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu boli prítomní siedmi sudcovia. Za návrh alebo za protinávrh malo hlasovať minimálne 7 sudcov, ináč sa návrh zamietne.

Pretože pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov, návrh bol podľa čl. 131 ods. 1 druhej a tretej vety ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde zamietnutý.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2013